

Brána

do sveta kníh a knižnice

ročník II./číslo 2
vychádza 1.4.2022

ISSN 2729-9171

vydáva Mestská knižnica Kysucké Nové Mesto

V tomto čísle sa dočítate:

Čo číta kníhkupkyňa?

S deťmi opäť o povolaniach

Spoznajte autorku prvého slovenského ženského románu

Taký bol mesiac kníh

Predstavujeme spisovateľku Ivonu Ďuričovú

Čo nás v knižnici potešilo?

Obsah

04 Z poličky

Kníhkupkyňa Mária Slotíková

06 Šramot

Opäť o povolaniach

08 Zoznámte sa

Terézia Vansová

10 Za oponou

Taký bol mesiac kníh

11 Záložky

Novinky v knižnici

12 U Magnusa

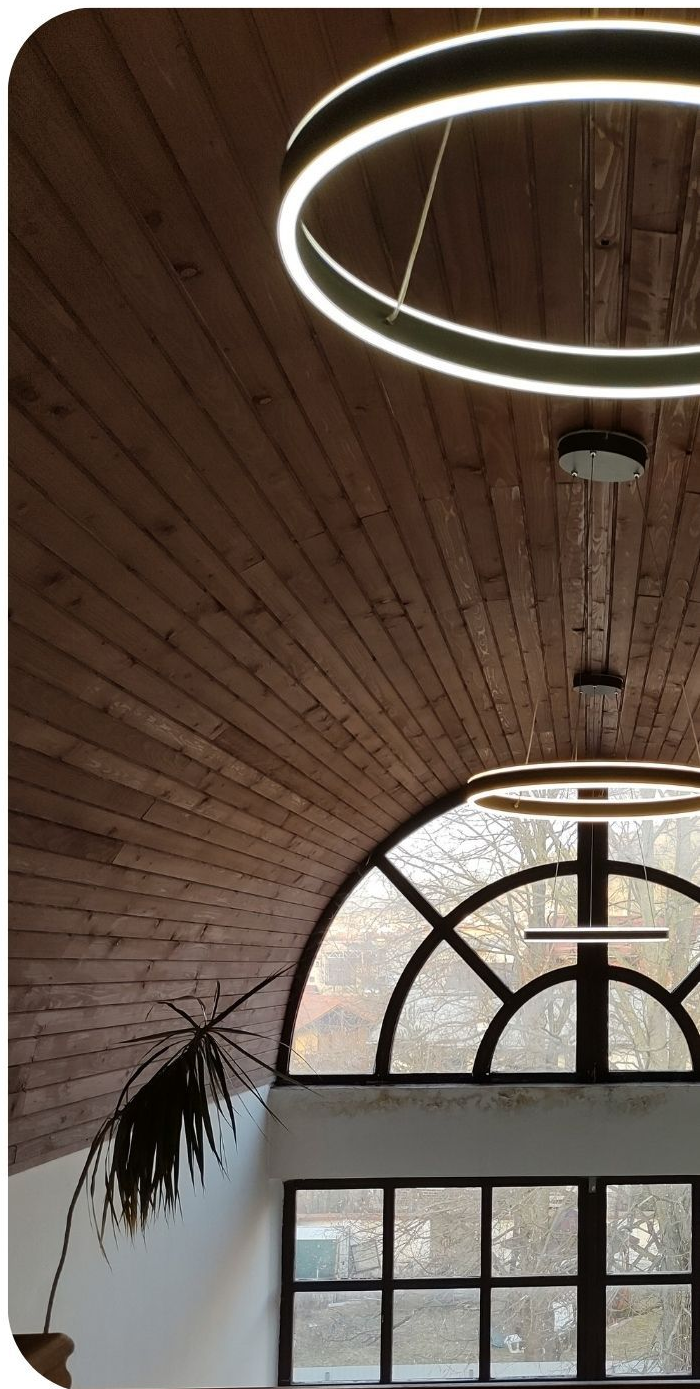
Ivona Ďuričová

14 Omrvinky

Čo nás prekvapilo, potešilo

16 Notifikácie

Program, výročia

NA ÚVOD

Začiatok roka 2022 sa po dlhodobej prestávke niesol v znamení prvých podujatí. Deti z materských a základných škôl nás navštevovali najmä počas marca, mesiaca kníh. Spoločne sme sa dozvedeli pútavé informácie o knižnici, zistili sme zaujímavosti zo života rôznych spisovateľov, pripomenuli si zvyky našich predkov, zahrali si rozprávku Červená čiapočka, súperili v spoločenských hrách a pátrali po ukrytom knižnom poklade.

Kalendár knižničných podujatí sa zapíňa čoraz viac a my sa tešíme, že priestory knižnice sa po dvoch rokoch opäť ozývajú množstvom detských hlasov. Okrem rôznych ďalších aktivít pripravujeme pre čitateľov prekvapenie v podobe vynovenia priestorov oddelenia pre deti a mládež. Máte (máme) sa na čo tešiť.

Vaše knihovničky

Čo číta spisovateľka, ste si mohli prečítať v minulom vydaní časopisu. Dnes môžete zistiť, čo číta kníhkupkyňa. S naoko jednoduchou otázkou sme oslovili Máriu Slotíkovú zo Žiliny, ktorá prevádzkuje Kníhkupectvo SOŇA na Námestí slobody v Kysuckom Novom Meste. V Kníhkupectve SOŇA pracovala od roku 1996 do roku 2004, kedy išla na materskú dovolenku, od januára 2008 ho prevádzkuje, takže v januári to bolo 14 rokov práce na tejto pozícii medzi regálmi plnými kníh.

Pani Mária sa k tejto práci dostala vďaka tomu, že sa ako 20 ročná zamestnala v Slovenskej knihe, š.p. Po zrušení štátneho podniku ju bývala kolegyňa, majiteľka kníhkupectva SOŇA, zamestnala. „Knihy mi veľmi prirástli k srdcu, mám veľmi rada svoju prácu, určite môžem povedať, že práca je môj koníček.“ Vníma veľký rozdiel v práci kníhkupca v minulosti a teraz, keď sa vydáva množstvo dobrých kníh. „V dnešnej dobe si naozaj môže vybrať každý, prekladá a vydáva sa veľmi veľa zahraničných autorov a aj na Slovensku máme mnoho ľudí, ktorí sa snažia písať a vydávať svoje knihy,“ hovorí Mária Slotíková.

Kolektív zamestnancov
kníhkupectva SOŇA

Každý deň je obklopená stovkami kníh, rozpráva sa o nich s návštevníkmi svojho útleho obchodíku. O knihách vie skutočne veľa. Ale vie bez zaváhania odpovedať na našu otázku?

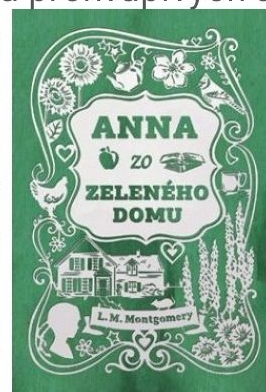
Ak by ste mali vybrať len jednu knihu, ktorú ste v živote čítali a bola podľa vás najlepšia, ktorá by to bola? Samozrejme, očakávaná reakcia prišla (ako zatiaľ doteraz pri každom respondentovi knihomolovi): „Len jednu?“ Po dlhšom premýšľaní odpovedá: „Ako každý čitateľ, aj ja mám svoje obdobia, kedy ma baví čítať určitý žáner.“

Od rozprávok a dievčenských románov z edície Čajka som prešla cestopisnými knihami Josefa Vágnera o Afrike, životopisnými knihami o maliaroch a umelcoch, historickými romancami, príbehmi podľa skutočných udalostí. V súčasnosti patria medzi mojich obľúbených autorov Mitch Albom (odporúčam Utorky s Morriem) Charles Martin, Lucinda Riley, Nicolas Sparks, Francine Rivers, Agnès Martin-Lugand, Hana Repová, Silvia Bystričanová a mnoho ďalších.

Kedže mám vybrať jednu knihu, tak pre mňa je to Anna zo Zeleného domu od L. M. Montgomeryovej, ktorá si ma získala už veľmi dávno v dievčenských časoch a stále sa k nej vraciam. Naposledy som ju opäť čítala v novom preklade z roku 2019, ktorú vydalo vydavateľstvo Slovart, koncom minulého roka, keď som ležala chorá. Určite každý pozná príbeh siroty Anny Shirleyovej s ryšavými vlasmi, ktorý sa odohráva na Ostrove princa Eduarda v Avonlea. Anna sa nedopatrením ocitne v dome Marilly a Mateja Cuthbertovcov, súrodencov, ktorí žijú v Zelenom dome. Aj keď spočiatku to vyzerá, že Anna sa vráti do sirotinca, predsa si ju nechajú a nikdy tento krok neoľutujú, pretože Anna im prinesie do ich jednotvárneho života radosť, veľa prekvapivých a zvláštnych príhod. Ale z Anny sa postupne stáva zodpovedná, jemná, vychovaná mladá dáma. Annine romantické opisy prírody, okolia a vlastne všetkého dávajú knihe osobitú čaru, nútia vás snívať a jej bláznivé nápady a dobrodružstvá vyčaria úsmev na tvári. Keby som tak mohla stráviť týždeň v Zelenom dome...”

Pani Márii ďakujeme za jej tip a vám odporúčame nakuknúť do Knihkupectva SOŇA v centre mesta.

V predchádzajúcom čísle časopisu sme sa venovali povolaniam, ktoré sme predstavili predškolákovi. V aktuálnom čísle sa budeme zaoberať tradičnými remeslami, ktoré sme prezentovali školákovi. V dnešnej dobe sa nimi síce nedá užiť, ale vďaka nadšencom sa s výsledkami ich práce môžeme ešte stále stretnúť.

Pásmo o povolaniach pre starších školákov odštartovalo návštevou dvoch medovníkárok. Pani Matušková porozprávala o svojej práci a zároveň svojou štedrosťou prekvapila všetky deti, ktorým rozdala medovníkové dobroty úplne zadarmo. Ďalšia návštevníčka, medovníkárka Júlia Masnicová, sa venovala vzniku prvých medovníkárskeho cechov a samotnej výrobe. Okrem pečenia medovníkov sa zúčastnila medovníkárskeho výstav v Krakove a Varšave.

Drotárstvom je náš kraj známy až tak, že niekoľko nadšencov sa venuje tomuto remeslu dodnes. O dejinách drotárstva a o schopnosti tvarovať drôt do umeleckých diel porozprával drotár Milan Palčisko. Deti si pozreli bohaté ukážky z jeho prác a dozvedeli sa viac informácií o jeho povolaní. Pre deti bola prednáška o to zaujímavejšia, že mnohé remeslá už takmer vôbec nepoznajú. Aby si vedeli predstaviť, aké to je pracovať s drôtom, na záver si každý žiak vlastnoručne vyrobil drôtený prstienok.

Včelárstvo je tiež starým remeslom a nezaniklo vďaka ľuďom, ktorí sa mu venujú dodnes. Medzi návštevníkov knižnice prišiel Miroslav Káčerík, aby im porozprával o živote včiel. Po premietnutí krátkeho filmu, mali knihovníčky, učiteľky a deti možnosť opýtať sa na čokoľvek. Skúsený včelár zo Slovenského zväzu včelárov v Kysuckom Novom Meste vedel vtipne a, samozrejme, fundovane odpovedať aj na tie najkomplikovanejšie medové otázky. Porozprával veľmi zaujímavo o tom, ako včely bývajú, ako sa narodia a vyvíjajú, aké kvety sú nimi opelované a aké prísne pravidlá vládnu v ich úľoch. Nezaváhal ani pri jedinej otázke, čo potvrdilo jeho odbornosť i to, že sa svojmu koníčku venuje dlhé roky a hlavne s láskou.

Dve šikovné krajčírky krojov z Bytče, Ivana Petrovská a Veronika Kanisová, sa stretli so školákmi na knižničnom podujatí. Veronika strávila pracovne určitý čas v severnej časti Talianska, kde si všimla, že si domáci obyvatelia tirolských Álp oveľa častejšie ako my, a pri rôznych príležitostiach obliekajú symbol národnej príslušnosti, teda svoj kraj. A tak po návrate na Slovensko dostala vynikajúcu myšlienku finančne sprístupniť Slovákom krojové oblečenie. Vybrala niektoré z prvkov slovenského kroja, a vytvorila tak lacnejšiu alternatívu, ktorú si objednávajú ľudia na slávnostné príležitosti, napríklad na plesy, ale aj rodinné oslavy.

Terézia Vansová sa so svojim dvojčaťom Ďurkom narodila 18. 4. 1857 ako siedme dieťa v rodine evanjelického farára Samuela Medveckého v Zvolenskej Slatine. Autorku od malička sprevádzalo podnetné prostredie, keďže ich dom navštevovali takí velikáni, akými boli Andrej Sládkovič, August Horislav Škultéty, Ján Francisci, Ján Čajak, či Pavol Dobšinský.

Mladá Terézia sa učila prevažne doma, v škole v Banskej Bystrici strávila iba rok. Za ten krátky čas sa naučila po nemecky a neskôr i po maďarsky. Vzdelávala sa veľmi rada a učivo si pamätala aj vo vysokom veku. V škole chcela pokračovať, jej matka s tým však nesúhlasila. Po návrate domov pokračovala v samovzdelávaní a čítaní.

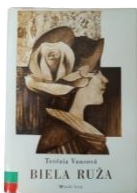
K literatúre mala vždy blízko. Svoje prvé básne pod názvom *Moje piesne* uverejnila v Orle v roku 1875. V osemnástich sa vydala za farára Jána Vansu a presťahovala sa do malej podtatranskej dediny Lomnička. V tomto období prispievala do časopisu *Karpathenpost* nemeckými prózami a veršami. Manželom sa tu narodil syn, ktorý však čoskoro zomrel. Kvôli žiaľu nad stratou syna sa v roku 1882 rozhodli presťahovať bližšie k manželovej rodine na faru do Rimavskej Píly pri Tisovci. Terézia Vansová pokračovala v písaní článkov. Prispievala do *Národných novín* a *Slovenských pohľadov*. Začali jej vychádzať aj kratšie literárne práce. Vo svojej tvorbe sa snažila stále zdokonaľovať, pričom bola na seba veľmi prísna.

V roku 1911 sa Vansovci presťahovali do Banskej Bystrice, kde si postavili dom. Tu prežila Vansová prvú svetovú vojnu i ťažké roky s manželom. Po dávnom úraze sa mu totiž začal zhoršovať zdravotný stav. Ján Vansa v roku 1922 podstúpil nevydarenú operáciu očí, po ktorej spáchal samovraždu. Terézia Vansová sa následne ocitla v zlej finančnej situácii. Pomohla si tým, že vydala román *Kliatba*, ktorý napísala už tridsať rokov predtým. Za román bola ocenená štátnou cenou.

Terézia Vansová zomrela 10. 10. 1942. Pochovaná je v Banskej Bystrici.

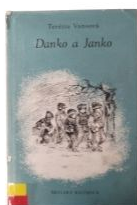

V našom fonde nájdete:

Biela ruža

Poviedky, ktorá spája tematika lásky a medziľudských vzťahov. Zachytáva tri ženské povahy.

Danko a Janko

Prvýkrát vyšiel príbeh v roku 1905 v časopise Dennica. Opisuje spomienky na detstvo Jána Vansu a jeho priateľa Daniela Laučka.

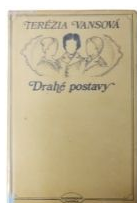
Julinkin prvý bál

Pôvodne vyšlo ako prozaická práca v Národných novinách pod názvom *Ako zabávali sa dievčatá pred stovetím*.

Sirota Podhradských

Prvý ženský slovenský román opisuje príbeh siroty Violy, ktorá sa po smrti otca dostáva do výchovy ujca Vilinského.

Drahé postavy

Vybrané spisy ponúkajú výber Vansovej životopisných a memoárových prác. Obsahuje diela *Terézia Medvecká, rodená Langeová*, *Paľko Šuška* a *Ján Vansa*.

Chovanica

Dojímavý životný príbeh siroty Anny. Kniha obsahuje aj román *Sirota Podhradských* a *Čriepky života a názorov*.

Kliatba

Román inšpirovaný skutočným príbehom. Ľudovít Fekete sa votrie do najlepšej zvolensko-bystrickej rodiny Veselovskovcov a ožení sa s ich dcérou Faninkou, ktorú beštiálne zavraždí.

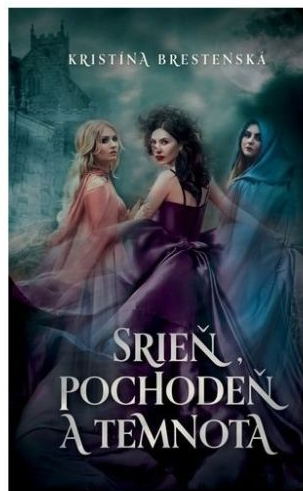
Recepty starej matere

Kuchárska kniha s receptami, ktoré boli vybrané tak, aby boli výživné pre ľudské telo, chutné a nie príliš drahé.

Za oponou

Taký bol mesiac kníh

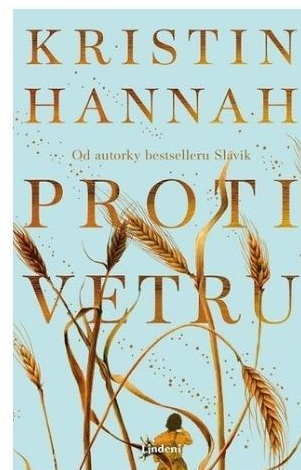

Srieň, pochodeň a temnota (Kristína Brestenská)

Ansaly trpí v dôsledku kliatby, ktorou bohovia potrestali ctižiadostivosť troch princezien. Zbaviť kráľovstvo jej okov môže iba najsilnejší a najschopnejší bojovník, a tak kráľ usporadúva turnaje v snahe nájsť vyvoleného hrdinu. Víťaz sa môže oženiť s jednou z jeho dcér, no počas svadobnej noci zakaždým čaká na novomanžela smrť. Odvážnych bojovníkov, ochotných riskovať svoj život, je čoraz menej a zúfalstvo prostých obyvateľov aj šľachticov narastá.

Proti vetru (Kristin Hannah)

Do roku 1934 sa svet veľmi zmenil. Milióny ľudí sú bez práce a sucho zničilo Veľké planiny. V týchto neistých a nebezpečných časoch si Elsa, tak ako mnohí jej susedia, musí vybrať jednu z dvoch rovnako bolestných možností. Ostať a bojovať za milovanú pôdu, alebo ísť na západ do Kalifornie hľadať lepší život pre svoju rodinu.

Pomsta (Emelie Schepp)

Jana Berzeliusová, uznávaná a nekompromisná prokurátorka, ukrýva tajomstvo, ktoré nesmie byť nikdy odhalené. Vie o ňom len jediný muž - Danilo. Janu s ním spája minulosť, na ktorú sa usiluje zabudnúť a zlikvidovať všetky stopy. Smrť thajskej pašeráčky drog však opäť spojí ich cesty a privedie švédsku políciu na stopu hlboko zakoreneného obchodu s narkotikami.

“Keď človek niečo robí s radosťou a nadšením, tak sa to nedá veľmi považovať za námahu.”

Literatúra pre deti a mládež disponuje mnohými zvučnými menami slovenských autorov, avšak presadiť sa na tomto poli v literárnom žánri, akým je poézia, je popri zahraničnej produkcii a domácej prozaickej tvorbe mimoriadne náročné. Napriek tomu takáto súčasná autorka nielenže jestvuje, jej knihy čoraz väčšmi oceňuje odborná aj laická verejnosť. Hovoríme o spisovateľke Ivone Ďuričovej, ktorá do literárneho sveta vstúpila básňami pre dospelých (pod pseudonymom *Yvone du Rich* vydala 3 zbierky lyrickej ženskej poézie), výraznejšiu pozornosť si napokon získala vďaka detskej tvorbe.

S písaním pre deti začínala postupne, a ako sama priznáva, veľkú výhodu jej v tomto smere priniesla znalosť hudby, v ktorej sa pracuje s rytmom a rýmovanými textami. Spočiatku prispievala do rôznych literárnych časopisov, neskôr dostala ponuku vydať knižnú zbierku. Práca ju pohltila tak veľmi, že v priebehu jediného roka dokázala napísať a knižne vydať dve detské básnické prvotiny: *Prečo lienky nosia podkolenky* a *Veselá abeceda*, a zároveň sa autorsky spolupodieľať na *Mojej najmilšej knižke*, či si premiérovu vyskúšať preklad detskej prózy - *Modrého papľuha* od Miloša Kratochvíla. Po úspešnom úvode nasledovali knihy *Básničkovy karneval* a *Obrázkové riekanky o rodine z Ivanky*. Osobitnej pozornosti sa dočkali *Zvieratká z abecedy*, pri ktorých spolupracovala s ilustrátorom Adriánom Machom. Za túto knihu získala ocenenie Panta Rhei - 2. miesto v kategórii Najlepšia detská kniha roka 2017. Pokračovaním úspešnej spolupráce sú *Písmenká z abecedy*, ktoré vyšli v minulom roku.

Okrem poézie si Ivona Ďuričová vyskúšala i prózu, vo *Vtáčích dobrodružstvách* venovaných mladšej detskej vekovej kategórii láskavo rozpráva o všetkom, čo obnáša holubí život. V najnovšom knižnom prírastku, vydanom v minuloročnom predvianočnom období, sa vrátila k poézii. *Vesmír a pehy* sú zbierkou určenou pre tínedžerov a ich citlivý vek na prelome dospievania.

Poézia Ivonu Ďuričovú nikdy neobmedzovala, práve naopak, poskytla jej ideálny priestor pre hravosť a fantáziu. V literárnom časopise RAK publikovala obrázkové kaligramy, v internetovom časopise Ilegalit kratučké básne bez názvu, tzv.foto-haiku (ide o typickú tradičnú formu japonskej poézie s prísnymi pravidlami skladby, ústrednou témou je reálna situácia vzťahujúca sa k prírode alebo ľudskému životu). Pravidelne prispieva do viacerých detských časopisov, ako sú Zvonček, Slniečko či Maxík, za čo jej bola v roku 2016 udelená výročná cena za tvorbu pre deti vydavateľstvom Daxe a redakciou časopisu Maxík. Svoje poetické schopnosti vkladá i do textov piesní, ktoré pre iných píše. Vo sfére umenia sa venuje spevu, hre na gitare, rada fotografuje a príležitostne moderuje kultúrne podujatia.

Z tvorby Ivony Ďuričovej:

Zdroje k obrázkom:
<https://www.facebook.com/bux.sk/photos/10159162502311893>
<https://www.pantarhei.sk/>

MM

Omrvinky

Čo nás potešilo

Vo februári sme začali práce na projekte Redizajn Mestskej knižnice Kysucké Nové Mesto III., ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Ako prvé sa inštalovali nové svetelné rampy.

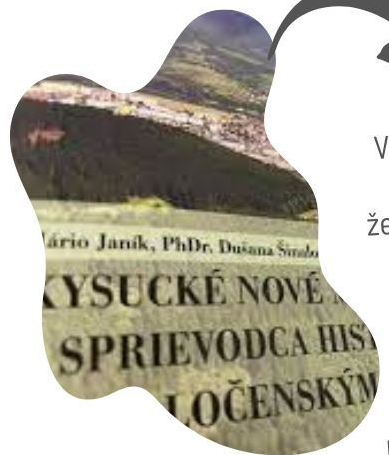
Najväčší knihovnícky zážitok bolo udelenie ocenenia SAKAČIK 2021 za aktivitu Vernostná karta Klubu Magnus. Získali sme 700 € od Slovenskej asociácie knižníc, 300 € na nákup knižničného vozíka od firmy CEIBA a úžasnú cenu v tvare sovy.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa darovania knihy (14.2.) sme osadili novú knižnú búbku.

Prostredníctvom Nadácie Tesco bolo možné vo februári hlasovať za náš projekt Domáce vzdelávanie v knižnici. Umiestnili sme sa na 3. mieste a získali sme grant vo výške 300 €.

V ankete Kniha Kysúc 2021 sme mali svoje horúce železko. Publikáciu Kysucké Nové Mesto – sprievodca históriou, kultúrou a spoločným životom napísala vedúca knižnice Dušana Šinalová s Máriom Janikom z Kysuckého múzea.

Pri Klube Magnus sme otvorili turnaje spoločenských hier.

Knižnicu poctili návštevou hokejoví bratia Michal a Miloš Romanovci.

V prázdninovej pátračke sa najviac darilo Matejovi B. a jeho sestričke Adelke. Najrýchlejšie odhalili šifru.

Téma tohtoročného Týždňa slovenských knižníc: EKO knižnice. Týmto sme začali sériu recyklačných tvorivých dielní, ktoré potrvajú do konca roka.

Do aktivity Na jeden deň knihovníkom sa zapojila Simonka S.

Po prvýkrát sme v januári udelili karty Vernostného programu Klub Magnus.

1.5. - 31.5.

Knižné rande naslepo - Požičajte si knihu zabalenú v novinovom papieri, ktorá je označená len jedným heslom.

9.5. - 14.5.

Rodinné balenie čítania - Zaevidujte sa viacerí rodinní príslušníci v knižnici a členský poplatok hradíte len jeden.

koniec mája

Čítajme si - Maratón čítania detí. Oficiálny pokus o slovenský rekord v počte čítajúcich detí v jeden deň. Dátum upresníme včas.

začiatok júna

Celé Slovensko číta deťom - Celoslovenská kampaň na podporu čítania. Pripravujeme pre vás čítanie v záhrade so vzácnymi hosťami. Dátum upresníme včas.

8.6. - 30.6.

Premeň priateľa na čitateľa - Od 8. do 30. júna získa váš priateľ pri spoločnej návšteve knižnice zápisné zadarmo.

23.4.

Svetový deň kníh a autorských práv

28.4.

Deň superhrdinov - sviatok milovníkov komiksov

20.5.1799

Narodil sa francúzsky spisovateľ Honoré de Balzac

22.5.

Deň Sherlocka Holmesa

7.6.1952

70 rokov od narodenia Orhana Pamuka

jún

Mesiac audiokníh